

Andrew Marr előszavával

LONDON, NEW YORK, MUNICH,
MELBOURNE, and DELHI

A Dorling Kindersley Book
www.dk.com

A fordítás alapja:
How People and Ideas Make the World go Round.
First published in Great Britain in 2010

Copyright © 2010 Dorling Kindersley Limited

Fordította © Matolcsi Gábor, 2013
Lektorálta: Dankó Károly
Szerkesztette: Pásti-Kovács Nóra

HVG Könyvek
Kiadóvezető: Budaházy Árpád
Kiadói szerkesztő: Szűcs Adrienn

ISBN 978-963-304-133-8

Minden jog fenntartva. Jelen könyvet vagy annak részle-
teit tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely
formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképeszeti
úton vagy más módon – a kiadó engedélye nélkül közölni.

Kiadja a HVG Kiadó Zrt., Budapest, 2013
Felelős kiadó: Szauer Péter

www.hvgkonyvek.hu

Nyomdai előkészítés: HVG Press Kft.
Felelős vezető: Erényi Ágnes
Nyomás: TBB, a.s., Slovakia

“

Az esti híradót vagy a politizáló embereket hallgatva könnyen arra a következtetésre juthatsz, hogy a politika nagyjából annyira hasznos és érdekes, mint fejjel menni a falnak. A tudósítások vagy a politikusok baklövéséről szólnak, vagy pedig arról, mi a helyzet tőlünk sok ezer kilométerre – közben meg olyan alapkérdésekben sem sikerül dűlőre jutni, mint a globális felmelegedés. Ezek után teljesen jogos a kérdés: „Miért érdekeljen engem a politika? Mi közöm nekem az egészhez?”

Valójában nagyon is sok! És nemcsak neked, hanem mindenkinek. Ugyanis szinte mindenhol – otthon, az iskolában, de még a játszótéren is – mások mondják meg, mit csináljunk. Odahaza a szüleink. Az iskolában a tanáraink. A játszótéren a nagyfiúk. A nagyvilágban pedig... nos, ott a politikusok.

Ahogy öregszünk, egyre több szabályt kell betartanunk. Amikor munkába állunk és felvesszük a fizetésünket, egy részét be kell fizetnünk az államnak, és ilyenkor nincs ám ellenvetés! Szabályok rendelkeznek arról, milyen gyorsan autózhatunk, meddig ürítik a kukákat, mikor váltható vissza a meghibásodott mobiltelefon – és ezek a szabályok végigkísérik az egész életünket.

A sok szabály azonban nem magától terem, valaki meghozza azokat. De kicsoda? És milyen alapon? Életünk színtereinek felelős vezetői nem azért vannak pozícióban, mert szülők vagy tanárok, vagy mert ők a legokosabbak vagy a legjobbak. Leginkább azért, mert változtatni akarnak a világ dolgain.

A világ népességének fele demokráciában él. Sokak szerint ez a legjobb államforma, mert itt lehetőség van a szabályok megváltoztatására: szavazatunkkal új politikai vezetést juttathatunk hatalomra, amely immár a az érdekeink szerint hozza vagy módosítja a törvényeket. Ám még a demokráciában is milliókra tehető azoknak a száma, akiknek nincs érdemi beleszólásuk a politikai folyamatok alakulásába. Olykor csak azért, mert nem mennek el szavazni, vagy mert népszerűtlen politikai nézeteket vallanak, de az is megesik, hogy egyszerűen nem követik a híreket, és így fogalmuk sincs arról, mi történik a saját országukban vagy a nagyvilágban.

Igazság szerint a politika csak akkor működik, ha az állampolgárok saját maguk működtetik, ami felelősségteljes gondolkodást igényel mindenki részéről. A terep ugyan ingoványos, viszont igen izgalmas, a játék pedig arról szól, hogy az adott feltételek mellett a legtöbbet hozzunk ki egy adott helyzetből. Már az is előrelépés, ha felvállalod a nézeteidet és hallatod a hangodat mások előtt. Ez a könyv ehhez segít hozzá. Megmutatja, hogyan működik a politika, és miként lehetsz aktív részese. Olvasóim között már ott ülnek a jövő vezetői, miként azok is, akiket majd vezetni és irányítani fognak – az utóbbiak, remélem, alaposan megizzasztják majd az előbbieket keresztkérdéseikkel. A holnap politikáját a te generációd elképzelései alakítják majd, miután kezeitekbe veszitek az irányítást a társadalom minden területén. Te hová szeretnél tartozni, a politikát hivatásszerűen gyakorlók vagy pedig a politikát ellenőrzők közé?

”

ANDREW MARR

TARTALOM

A HATALOM megszerzése

.....

Vigyél a FELETTESÉDHEZ!

.....

Nagy ESZMERENDSZEREK

.....

Az EMBEREK és a politika

.....

Kié a hatalom?	6	Terjeszkedés	16
Minek ide vezető?	10	Hatalmi harcok	18
Egy kis alapozás... ..	12	Teljes gőzzel előre!	20
Menjek vagy maradjak?	14		

Enyém a hatalom!	24	Mi a monarchia?	34
Törzsi kezdetek	26	Mi a teokrácia?	36
Ahány ház, annyi kormány	28	Mi a diktatúra?	38
Ha te lennél hatalmon... ..	30	Mi a demokrácia?	40
Egy mindenkiért,		A demokrácia fája	42
mindenki egyért	32	Mi az anarchia?	44

Mi folyik odabent?	48	Híreket mondunk	60
Hogyan működik az állam?	50	Helyi politika	62
A politikai paletta	52	Ne lódd le a hírvivőt!	64
Bal vagy jobb?	54	Együttműködés	66
Vedd meg! Add el... Fektesd be!	56	Ha nincs egyetértés	
A javak egyenlő elosztása	58	az államok között	68

Mi az alkotmány?	72	Finanszírozás és pénzügyek	82
Jogok és kötelességek	74	Milyen is egy államcsíny?	84
Választójog	76	A jövő állama... és ami azután jön ..	86
Eltérő vélemények	78	Figyelem, beszállás!	88
Nyomás alatt	80		

Ki kicsoda?	90	Név- és tárgymutató	96
Fogalomtár	94	Köszönetnyilvánítás	96

Kié a hatalom?

Kié a hatalom?

Kormányzás azóta van, amióta valaki először mondta a többieknek:
„Gyertek, kövessetek!” Ám amíg az első törzsfőnökök megelégedtek néhány

Mit *vezet*?

Ez a könyv azokat a *kormányzási formákat* veszi sorra, amelyek meghatározzák, ki áll a hatalmi piramis csúcsán.

Isteni eredetűnek tartott királyi hatalom, demokrácia vagy éppen anarchia – sokféle államforma adhat keretet az életünknek.

Kinek a *fejéből* pattant ki?

Mi motiválja a *döntéshozókat*?

Te mit mondasz:
Marx vagy
Arisztotelész?

Mit tehetsz érte *te magad*?

száz ember vezetésével, addig napjaink államfői és miniszterelnökei akár *milliárdok* életét befolyásolhatják döntéseikkel. Ezért aztán feltétlenül tisztázni kell, ki irányítja mindennapjainkat – hiszen ezáltal kapunk választ azokra a kérdésekre, amelyek a világ működésével kapcsolatban foglalkoztatnak minket.

*Hogyan maradnak
hatalmon?*

Egy vezető akkor képes megőrizni a támogatottságát, ha kellően *karizmatikus* – no és persze dörzsölt és még szerencsés is.

Megvizsgáljuk, hogyan maradnak hatalmon a vezetők, hogyan segíti, illetve akadályozza munkájukat a média.

*Hogyan
befolyásolhatom a
hatalom működését?*

A látszattal ellentétben a vezetők nem mindig urai a helyzetnek. A politika megváltoztatásához szükséges hatalmat te is birtokolhatod.

Légy aktív részese a politikának: ismerd meg a jogaidat, és vállalj szerepet a közügyek alakításában!

Tanuld meg **HALLATNI A HANGODAT**, függetlenül attól, mennyi idős vagy! Hiszen a változás, a politika *ellenőrzése* a te feladataid közé tartozik, ebben segít neked ez a könyv.

*Itt én
PARAN-
CSOLOK!*

A batalom MEGSZERZÉSE

FÖLD A
LÁTHATÁRON...
EGY ÚJ VILÁG.

A
legerősebb
marad
fenn.

Miről szól a politika?
Mikortól létezik?
Milyen út vezetett napjaink
modern politikájáig?

A politika az emberiséggel
párhuzamosan alakult ki. Amikor
egy új földrész vagy találmány
felfedezésével a társadalom
átalakult, a politikai élet is
megváltozott.

*Tekintsük át, hogy
a földművelés, a hajózás és
a gőzgép felfedezése mellett
milyen más újítások írták át
a politikát, és hogyan
alakították ki mindezek
a világ mai képét.*

MINEK ide vezető?

KÉPZELD EL, hogy hajótörést szenvedsz a barátaiddal egy trópusi szigeten! Hawaii! – mondhatnád stílszerűen. Nos, eleinte talán tényleg az, ám HA NINCS megfelelő irányítás, nincsenek szabályok, amelyek megszabják, mikor mit szabad csinálni, rettenetes világ várhat rátok.

*Egy lakatlan szigeten,
valahol a trópusokon*

Valamivel később

Egy lebeteséges
forgatókönyv:

Be kell osztanunk
az enivalót, mert
lehet, hogy sokáig
itt ragadunk.

Hohó!
Az a kunyhóhoz
kell!

Jaj, ne csináld már!
Gyere inkább,
mulass te is!

Néhány túlélő inkább bulizással tölténé az időt... ...és kirobban a vita a sziget természeti kincseinek sorsáról.

Pár perc múlva

Valamivel később

Gyere le,
nem bánt senki!

Dehogynem!
Megérdemli!

Mindent
én csináltam,
nekem jár!

Hé, hé, a halat
viszont én fogtam!

Mindenki maga akar igazságot szolgáltatni.

Pár túlfűtött nap után újra mindenki